

v spomin

Odhajanje vodnika

Konec letošnjega julija sem šel, ravno še pravi čas, na Notranjski Snežnik občudovat njegovo čudovito cvetano. Rastline so si vzele svoj bohotni trenutek: planike, škrožlice, ušivci, nebine, planinska sončeca, grinti, materine dušice, ločike, deženi itn., da ne bom našteval vseh ljubih znank. A najbolj me je razveselila vrčica s posameznimi nebesno obarvanimi cvetovi ali v bujnih šopkih na pisano cvečočem pobočju. Kot domačinka me je opomnila, kje sem, in me spomnila na dinarske gore, na Durmitor, kjer sem jo prvič spoznal. Asociacija na tamkajšnjo pokrajino je stekla in sama po sebi tudi misel na prijatelja Tomislava, ki nas je tja vodil.

Kako je neki z njim? Je že nabral kaj snovi za svoj tretji planinski zbornik? Moram mu pisati.

Zdaj mu pišem – prepozno: IN MEMORIAM.

Iznenada, kot mnogi radoživi in delovni ljudje, je dospel sredi letošnjega avgusta do konca svoje življenjske poti gospod Tomislav Jagačič iz Varaždina. Bil je eminentna osebnost hrvaškega planinstva in popotništva. S svojo neutrudno delavnostjo in zagnanostjo je presegel meje svoje domovine: slovenski planinci ga bomo pomnili kot vodnika po črnogorskih gorah in po Tari. Tisoče izletnikov je popeljal sem in tja po svetu in mnoge hrvaške planince tudi po slovenskih hribih, Alpah in Karavankah. V njegovi evidenci so ostali nepregledna množica osebnih naslovov, tisoče poslikanih fotografij in diapozitivov, arhivirana skladovnica zapisov, seznamov in načrtov o opravljenih izletih in potovanjih. V gričih rodne slavonske krajine je našel odmeve in vzgibe za poti na višje in daljne gore, ki so ga nezadržno privabliale. Toda tja je le malokrat šel sam: najdene le-

pote in veselje je vedno hotel deliti z drugimi. Postal je vodnik v najglobljem smislu in poklicanosti.

Tomislav Jagačič je imel izredne organizacijske spodobnosti in obilico znanja, s katerim je izpolnjeval pričakovanja in radovednost svojih izletnikov. Vse, kar je počel, je vestno dokumentiral; čutil je dolžnost, da se morajo dogodki zapisati in po možnosti objaviti. Sodeloval je z lokalnimi časopisi, glasili planinskih društev na Hrvaškem in tudi z našim Planinskim vestnikom. Njegov zadnji zapis v Planinski vestnik je bilo vabilo slovenskim planincem, da bi mu napisali kaj iz svojih doživetij za Planinarski zbornik 2002. V letih 1997 in 1999 mu je uspelo zbrati, urediti in izdati dva zbornika, napolnjena s po 60 do 75 članki, spisi in spomini najrazličnejših planincev, ljubiteljev prirode in popotnikov; celo nekaj slovenskih je pritegnil. Čeprav sta zbornika kot dva spontana, nepočesana snopiča, sta izkaz iskrene vneme za oživiljanje in ohranjanje pristnega odnosa sodobnega človeka do narave, zlasti gorske. Ob taki ideji ni čudno, da je Tomislav želel preseči krajevne in naro-

Tomislav Jagačič (1924-2001)

dnostne meje in zaklical: »Planinci vseh dežel ...!«

Tomislav Jagačič ni bil le planinec, gornik z osebnim smotrom osvajanja vrhov, vzponov, vseh hribov po vrsti. V sebi je imel dar za organiziranje in potrebo po njem. Že v svojem prvem delovnem okolju v Kutini, pred letom 1956, je ustanavljal planinsko društvo in animi-

Spomin na Durmitor (foto: Marjan Munda)

ral sicer bolj ravninske ljudi, ljubitelje narave, zlasti mladino za pohode na hribe gričevnate Slavonije. Po preselitvi v Varaždin leta 1957 je to nadaljeval še z večjo vnemo v planinskem društvu Ravna gora. Kot občinski referent za kulturo je imel odlične priložnosti za razmah svojih ambicij. Odmeven je bil program Karavana pomladi, ki se je odvijal skozi 13 let in aktiviral domala 12.500 mladih v 200 avtobusih. Njegove turistično-kulturne akcije je težko prešteti. Za nas, slovenske planince, je postal nepozaben vodnik izletov v Črno goro v letih od 1984 do 1990, ko smo ga spoznali neposredno kot podjetnega, sposobnega, prijetnega in sploh zanimivega človeka. V Durmitor po planinskih in pastirskih poteh, na Maglič in Komove ter po Tari na splavih je popeljal 570 popotnikov – planincev, od teh čez sto iz Slovenije.

Ob intenzivnem ukvarjanju z izletništvom je nabral in zgradil osebno rutino, sestavljeno iz vseh nujnih vrlin dobrega vodnika, in ji dodajal še privlačnost svoje človečnosti. V sebi je nosil nemirno potrebo razlagati, kazati, poučevati. Vse to je bilo povezano z njegovimi dolgoletnimi izkušnjami in dopolnjevanji iz poprejšnjih izletov. Potovanja in pohodi so potekali umirjeno, sproščeno, za vse predvideno je bilo dovolj časa. Udeleženci so se vračali polni doživetij, a ne preobremenjeni. Kamor koli jih je pripeljal, je imel v najzakovnejših krajih, zaselkih, selih, katinih in na planinah znanca, ki so njegovo skupino sprejemali nepri-siljeno in gostoljubno. Očitno je bil Tomislav obdarjen z nekakšno karizmo priljudnosti: znal je potrkati na vsaka vrata in povsod je bil sprejet. Svojega znanja in osebnih izkušenj ni ljubosumno držal zase kot kako skrivnost uspeha. Sestavil in spisal je priročnik za pripravo in vodenje izletov, ekskurzij in potovanj iz iskrene želje, da bi imel posnemovalce, da se koristni, preizkušeni nasveti ne bi pozabili ali zanemarili.

Redko smo sposobni in pripravljeni sproti ceniti zasluge, usluge in osebne prijaznosti, ko jih prejmemo in uživamo. A ko jih čas sešteje, se skozi prizmo odmika zavemo njihove vrednosti in neponovljivosti. Ob razstanku s Tomislavom, ko je dokončnost zapečaten, ko so njegovi potopisi izpisani, bomo mnogi njegovi popotniki, planinci in turisti obudili v svojih spomnih vse bogastvo potovanj, ki smo ga prejeli od njega in doživeli z njim. Ali je res odšel? Ne, odhajal bo, počasi, sprehajal se bo v mislih mnogih, ki jim je odpiral svet. Njegovemu spominu se bomo poklonili s hvaležnostjo.

Marjan Munda

Obvestilo dopisnikom

Zaradi mnogih vprašanj, ki jih dopisniki postavljate uredništvu, še enkrat objavljamo naslednje:

Dopisnike Planinskega vestnika prosimo, da nam svoje prispevke pošiljajo v elektronski obliki na naslov pv@pzs.si oziroma na disketi na naslov Planinske zveze Slovenije (Dvorčakova 9, p. p. 215, 1001 Ljubljana, z dopisom »za Planinski vestnik«).

Kdor pa te možnosti nima, naj nam pošilja prispevke tako kot do zdaj, torej napisane na pisalnem stroju, rokopise pa bomo sprejemali le izjemoma.

*Uredništvo
Planinskega vestnika*

Jutro v Davči (foto: Igor Maher)